

បង្រៀមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

សម្ភាសន៍ជាមួយឈ្មោះ គក់ ប៊ុយ អាយុ៥៣ឆ្នាំ ភេទប្រុស

មុខរបរ : ប្រធានភូមិ

រស់នៅក្រពាំងថ្ម ឃុំជ្រោចារ ស្រុកភ្នំស្រុក ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ

ថ្ងៃទី០៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៧

សម្ភាសដោយ : វ៉ាន់ថាន់ ពៅដារ៉ា, លី សុខយាន, សូ ហ្វារីណា និង ណាយ សុផារី

ចំនួនទំព័រ : ២២ទំព័រ

ការសួរតទី១

ខាងអេ

ដារ៉ា : ពួកខ្ញុំមកពីមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ហើយមកនេះដើម្បីសាកសួរនាំទំនប់ក្រពាំងថ្ម ហើយ
អ្វីហ្នឹងបានប៉ុណ្ណាជម្រាបជូនខ្ញុំប៉ុណ្ណឹងទៅ ដំបូងខ្ញុំចង់ស្គាល់ឈ្មោះសិន តើអីឈ្មោះអីដែរ?

ប៊ុយ : គក់ ប៊ុយ ។

ដារ៉ា : គក់ ប៊ុយ ។ អាយុប៉ុន្មានឆ្នាំ?

ប៊ុយ : អាយុ៥៣ឆ្នាំ ។

ដារ៉ា : ៥៣ឆ្នាំហើយ ។ នៅក្នុងភូមិនេះតែម្តង?

ប៊ុយ : នៅភូមិក្រពាំងថ្មខាងត្បូង ឃុំជ្រោចារ ស្រុកភ្នំស្រុក ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ។

ដារ៉ា : ពូនៅតាំងពីណាពីណាមកហើយ ។

ប៊ុយ : បាទ បើនិយាយទៅតាំងពីសម័យសង្គមរាស្ត្រនិយមរបស់ព្រះមហាក្សត្រ ។

ដារ៉ា : អូហ្នឹង នៅបុរេយុវហើយ ។

ប៊ុយ : បាទ អាយុ៣៣ហើយ ដូច្នេះវាកើតតាំងពីសម័យសីហនុ ។

ដារ៉ា : នេះជាស្រុកកំណើតរបស់ពូផ្ទាល់?

ប៊ុយ : បាទ ស្រុកកំណើត ។

ដារ៉ា : តើពូមានកូនចៅប៉ុន្មាននាក់ហើយ?

ប៊ុយ : កូនខ្ញុំមាន៦នាក់ ។

ដារ៉ា : ៦នាក់ ។

ច័យ : ក្នុងនោះមានប្រុស៤ស្រី២ ។

ដារ៉ា : បាទ! ហើយកូនបងកេស្រីឬប្រុស?

ច័យ : កូនបងកេប្រុស ។

ដារ៉ា : អាយុប៉ុន្មាន?

ច័យ : អាយុ២៦ឆ្នាំហើយ ធ្វើក្រុមគ្រឿងនៅខេត្តឧត្តរមានជ័យ ។

ដារ៉ា : ហើយក្រសួងពូឈ្មោះអី?

ច័យ : ក្រសួងខ្ញុំឈ្មោះ ជឿន ចន្ទ ។

ដារ៉ា : បានគ្នា (រៀបការ) យូរហើយ?

ច័យ : បានកាលឆ្នាំ៨០ ។

ដារ៉ា : អីចឹងក្រោយ៧៧?

ច័យ : បាទ!

ដារ៉ា : ពីបានរៀបរាប់ពីខាងដើមថា ពូធ្លាប់បម្រើរបបលន់លន់ ហើយក្រោយមកពេលដែលចូលដល់
របបប៉ុលពត របបខ្មែរក្រហម៧៥-៧៧ តើពេលនោះពូធ្វើអី សូមពូជួយរៀបរាប់ពីសកម្មភាព
ហ្នឹងបន្តិចមក ។

ច័យ : បាទ! កាលពីខ្ញុំអាយុ១៨ឆ្នាំ របបលន់លន់ រើសទាហានដូច្នោះមួយឃុំ ប៉ុន្មាននាក់
ដល់ខ្ញុំចាប់ឆ្នោតទៅជាប់ធ្វើជាទាហាន ហៅថាកងស្វាយគ្រាន់ដល់ដុតពីស្វាយគ្រាន់ទៅ ចូលធ្វើ
ទាហានបណ្តោយ ។

ដារ៉ា : តើពេលនោះឆ្នាំណា?

ច័យ : ឆ្នាំ១៧៧២ ។

ដារ៉ា : អូប៉ា ។

ច័យ : ឆ្នាំ១៧៧២ ខ្ញុំបម្រើនិទ្ទាការនយោបាយរបបសាធារណរដ្ឋខ្មែរ កាលហ្នឹង ។ ដល់ឆ្នាំ១៧៧៥
របបនោះត្រូវដួល [រំលំ] ដែលមានប៉ុលពតកាន់កាប់ របបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ពេលនោះ
ខ្ញុំនៅរយលីវមិនទាន់បានក្រសួងទេ នៅជាយុវជនដូច្នោះខ្ញុំដើរចល័តណា មួយជុំវិញតំបន់៥
ដូច្នោះតំបន់៥ គឺមាននៅបន្ទាយមានជ័យដែលសព្វថ្ងៃយើងហៅថាស្វាយ[ស៊ីសុផុន] ។ កាលពីមុន
ហៅថាតំបន់៥ ខ្ញុំដើរចល័តពេញណាពេញណា ។

ដារ៉ា : តើពូធ្វើយ៉ាងម៉េចទើបអាចលាក់ប្រវត្តិហ្នឹងបាន?

ប៊ុយ : ខ្ញុំកាលហ្នឹងជាប់និន្ទាការ ប្រសិនបើខ្ញុំមិនលាក់ប្រវត្តិទេ ពេលដែលនៅមូលដ្ឋានរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំ
ប្រាកដជាបាត់ខ្លួន ដូច្នោះអ្នកដែលធ្វើទាហានមួយស្រករខ្ញុំដែលនៅទីនេះ ស្លាប់អស់ច្រើននាក់
ណាស់ ដែលបានប្រពន្ធនៅមិនបានទៅណា នៅក្នុងភូមិនេះក៏ស្លាប់ ។ នៅភាគតិចណាស់ដែល
មិនទាន់ស្លាប់ ដូច្នោះរាល់មេ (ប្រធាន) មួយដែលនៅកាន់កាប់ខ្ញុំក្នុងរបបពាណិជ្ជកម្ម ខ្ញុំចេះតែលាក់
ប្រវត្តិរូប កាលហ្នឹងយើងដាក់ថាធ្វើទាហានដែរ ប៉ុន្តែប្រាប់ថាធ្វើតិចតួច ពេលដែលមេមួយដែល
មកគ្រប់គ្រងខ្ញុំគេសួរខ្ញុំ ខ្ញុំប្រាប់ថា ធ្វើទាហានទៅ ដល់ដាស់មេថ្មីចូលមកទៀតគេស្រាវជ្រាវ
ប្រវត្តិរូបទៀត ខ្ញុំដាក់មួយខែ ថាធ្វើទាហានទៅខែទើបសន្តិភាព ។ ដល់ពេលដាស់មេមួយទៀត
មកចូលមេថ្មីទៀត ខ្ញុំដាក់ថា ធ្វើស្វាយគ្រាន់ក្នុងភូមិ ។ ពេលចូលដល់ឆ្នាំ១៩៧៨ ខ្ញុំដាក់ថា
ប្រជាជនធម្មតា ទើបខ្ញុំរស់រានមានជីវិតរហូតដល់សព្វថ្ងៃ ។ ដល់មានរបបសាធារណរដ្ឋប្រជា
មានិកកម្ពុជាចូលមកដល់ទើបខ្ញុំបានរស់ ។

ដារ៉ា : បាទ! ពួកលាក់ប្រវត្តិរូប បើនិយាយឲ្យចំទៅ ពួកគេតែម្តងហ្នឹងណា តើខ្មែរក្រហមដែលឡើង
មកកាន់កាប់ក្រោយៗមកទៀតអត់មានតាមដានរកមើលសួរថាប្រវត្តិពិតមិនពិតអីអត់ទេ?

ប៊ុយ : តាមរហូតដល់សួរគ្រួសារខ្ញុំ សួរពីជីវប្រវត្តិរបស់ខ្ញុំ សួរគ្រួសារខ្ញុំ គ្រួសារខ្ញុំក៏ជួយលាក់ប្រវត្តិខ្ញុំ
ហើយក្រោយមកទៀតគេសួរប្រវត្តិរបស់គ្រួសារខ្ញុំវិញ ខ្ញុំក៏ជួយលាក់ណា ទៅវិញទៅមក ទើប
គេមិនអាចរកឃើញ កុំអីពួកយើងស្លាប់អស់ហើយ ។

ដារ៉ា : ចុះម៉េចបានរកស៊ីស្ត្រាក់ក្នុងកាលហ្នឹង?

ប៊ុយ : មិនដែលបានជួបគ្នាទេ ដូចយើងជាអ្នកភូមិដដែលរស់ជាមួយនៅជាមួយគ្នា ដូចថាខ្ញុំនៅទីនេះ
ហើយគ្រួសារខ្ញុំនៅខាងនោះ ។ យើងចេះតែជួយគ្នា ។ ប៉ុន្តែខ្ញុំកាលហ្នឹង...សព្វថ្ងៃនេះគេប្រើ
អាយកូម ដល់កាលនោះគេប្រើសេវ៉ាវ៉ាស៊ីន របស់អាមេរិកាំងទម្ងន់៨គីឡូ ដូច្នោះខ្ញុំកាន់សេវ៉ាវ៉ាស៊ីន
ស៊ីនមានកាំភ្លើងខ្លី១ ដើម ។ ដល់ទាហានកាលនោះអ្នកកាន់តែអូមានកាំភ្លើងខ្លី អ្នកកាន់កាំភ្លើងធំ
ក៏មានកាំភ្លើងខ្លីដែរ សម្រាប់បាញ់កម្ទេចចោលពេលណាដែលមានអាសន្នអន់ក្រ បាក់ទ័ពរត់មិន
រួចត្រូវបាញ់ចោលណា ដូចជាគេអូយើងដកយកតែកុំណេ គឺបាញ់កម្ទេចប្រែកង់វាចូល ដូចជា
អាសេវ៉េនអីកាំភ្លើងកែវាបាញ់ចោល ។

ដារ៉ា : ដល់ពេលឆ្នាំ៧៥ ពួកចូលប្រើខ្មែរក្រហម?

ប៊ុយ : បាទ! ចូលប្រើខ្មែរក្រហមនៅជាកងចល័ត ។

ដារ៉ា : អីចឹងពួកដើរធ្វើការនៅក្នុងតំបន់ហ្នឹង?

ប៊ុយ : បាទ ដើរចូលធ្វើការនៅក្នុងតំបន់នេះ ។ មុននឹងដើរធ្វើការ ខ្ញុំនៅមូលដ្ឋាននេះរយៈពេលមួយឆ្នាំ ដើរចល័តដូចជាដើរធ្វើប្រព័ន្ធភ្លឺស្រែតាមនេះ ។ ដល់រួចទៅក្នុងនាមខ្ញុំចេះតែកសាងខ្លួន ធ្វើការអ្វី មួយអត់មានទានស្តាប់ ព្រោះយើងដឹងថាខ្លួនយើងជាប៉ុន្មានការ យើងត្រូវតែប្រឹងខំឱ្យយ៉ាងណា ឲ្យគេស្រឡាញ់យើងថាយើងធ្វើការដោយពិតប្រាកដមែន រហូតដល់ខ្ញុំជាប់ជាថ្នាក់ដឹកនាំគេ ។ កាលបង្កើតមានបងប្អូនពីភ្នំពេញ (ប្រជាជនជម្លោះ) មកកន្លែងនេះដឹងហើយមុននោះក៏ខ្ញុំជាថ្នាក់ ដឹកនាំក្នុងក្រុម ដល់ក្រុមមកធ្លាក់ដល់ភូមិរហូតដល់ខ្ញុំកាន់មួយសហករណ៍ គ្រាន់តែកាន់ខាង យុវជន ហើយនារីគេមានមេគេផ្សេង ដល់ខ្ញុំមានយុវជនកាន់មួយសហករណ៍ហៅថា ប្រធាន វរៈ ។ ដល់ក្រោយពីនោះទៅ ឆ្នាំ ចុងឆ្នាំ៧៦ ទើបដកខ្ញុំចូលចល័តតំបន់ ដល់ពេលចូលចល័ត តំបន់ខ្ញុំនៅជាប្រធានកងតូច ។

ដារ៉ា : កងតូចនោះប៉ុន្មាននាក់ទៅ?

ប៊ុយ : ៣០ នាក់ ។

ដារ៉ា : ៣០ នាក់ ។

ប៊ុយ : បាទ មាន៣ក្រុម ក្នុង១ក្រុម១០ នាក់ ដល់៣ក្រុមស្មើនឹង៣០ នាក់ហើយប្រធានកងតូច៣នាក់ ទៀត ទាំងអស់៣៣នាក់ ។

ដារ៉ា : ចល័តហ្នឹងបើតាមស្តាប់ទៅដូចជារបនាសម្ព័ន្ធទាហានអីចឹង វរៈសេនាតូចអី ប៉ុន្តែអត់កាន់កាំភ្លើង ទេ?

ប៊ុយ : បាទ! បើនិយាយពីអារុធមានតែចប បង្កី ដងវែក ដូចជាទាហានអីចឹងឯង តម្រង់ជួរឡើង ត្រង់ដឹង គ្រាន់តែស្រែកកញ្ជែងទ្រេតតម្រង់ជួរឡើងត្រង់ អត់មានឲ្យអង្គុយអីទេ ដូចជាទាហាន អីចឹង ដូចខ្ញុំថា៣៣នាក់មួយកងតូចចូលភ្លាមៗ អ្នកណាចម្រុះព្រួញអីចឹងដូចបង្កឯងថាចម្រុះនេះ ហើយដាក់បង្កីចបភ្លាមៗ ។

ដារ៉ា : តើនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ ប្រធានតំបន់ឈ្មោះអី?

ប៊ុយ : កាលបង្កើតឈ្មោះតារ៉ាល់ ។ សេន រ៉ាល់ ។ និយាយទៅគេហៅថាមេឃាតករដ្ឋាល់តែម្តងណា ។

ដារ៉ា : តារ៉ាល់?

ប៊ុយ : បាទ! ព្រោះគាត់ដូចជាមេគេណា មានក្រោមៗទៀតដូចជាសេនាដៃស្តាំសម្រាប់ធ្វើបាបជន ណាដែលទារុណស្តាប់ស្តីកស្រពនឹងការឆរពលកម្ម ទប់មាថាគេដាក់ដែនការទៅហើយ យើងធ្វើ ចុងដៃចុងជើងនោះគេដកដូចកូនស្តេ យកទៅវាយចោលឯងៗ ដូចជាមិនមានកំហុសអីទេ គ្រាន់ តែគ្នាធ្វើ ហើយមេនោះមិនសូវពេញចិត្តដកទៅហើយ ។ ឲ្យតែព្រៃតែយួននិងចិនអត់មានទៅទេ ។

នេះគេ (ប្រពន្ធ) នៅក្មេងរាងស្ទើរ គេថា កូនចិន ។ គាត់មិនមែនកូនចិនទេ គ្រាន់តែថា ប៉ាគេនៅ ខាងតាកែវនោះទៅ ប្រហែលជាប្រពន្ធចិនមិននឹង ។

ដារ៉ា : អាចថា គ្រួសារពូសាច់សៗ ទៅគេថា ចិនណា ។

ប៊ុយ : បាទ! កាលនោះអត់បានទេ ឲ្យតែពូថា ចិននឹងរៀនណាម គេដាក់ទាំងឡានៗ យកទៅកម្ទេច ចោល ។

ដារ៉ា : ហើយមានចិនមានអីនៅម្តុំហ្នឹងដែរកាលពីដំនាន់ពូទៅចល័តទៅអី?

ប៊ុយ : បាទ! មានចល័ត និយាយទៅបងប្អូនយើងមួយចំនួនដែលនៅភ្នំពេញណា គេជម្លៀសមក ធ្លាក់មកដល់នេះមានចិនមានអីដែរ ។ ខ្លះចិន ហើយធ្វើពលកម្មរាងស្ទើរកប់និច្ចនៅក៏បាត់ខ្លួន ហើយ ចិនណាដែលធ្វើពលកម្មមាំមួនដូចគេដូចឯង ដូចអ្នកមូលដ្ឋានក៏បានរស់រានមានជីវិតរហូតដល់ គ្រឡប់ទៅស្រុកទៅស្រែវិញ ។

ដារ៉ា : អីចឹងនៅឆ្នាំណាទើបពូបានមកធ្វើការងារ លើកទំនប់គ្រពាំងថ្ម?

ប៊ុយ : នៅឆ្នាំ...និយាយទៅថា ចុងឆ្នាំ១៩៧៧ គឺដកខ្ញុំពីដកខ្ញុំពីការងារភូមិរំចេកយកមកនៅអាង គ្រពាំងថ្ម មានមួយវ័រ:សេនាតូចដែលក្នុងនោះប្រធានវ័រ:សេនាតូចខ្ញុំឈ្មោះ មិត្តបូ ប៉ុន្តែមិនដឹង ថា ស្តីបូទេ ខ្ញុំភ្លេចទៅវាយរអ៊ែងទៅហើយ ។ ប៉ុន្តែក្នុងនោះស្លាប់ទៅហើយដោយសារគេដក មកពីខាងតាកែវកំពត គេហៅថា ខាងនិរតី គេមកកម្ទេចពាយ័ព្យចោល បើសិនមិនបានកម្ទេច ពាយ័ព្យទេ វាអត់មានអំណាចគ្រប់គ្រងកាន់កាប់នៅនឹងដៃទេ ដូច្នេះសម័យកាលនោះបើនិយាយ ទៅថា វាដណ្តើមអំណាចគ្នា កាលដែលនៅទីនេះសុទ្ធតែពាយ័ព្យម្ចាស់មូលដ្ឋានគេកាន់កាប់គ្រប់ គ្រងតាំងពីភូមិឃុំស្រុកណា ។ គណៈឃុំគណៈស្រុកសុទ្ធតែពាយ័ព្យ ដល់ពេលឆ្នាំ៧៧បានយកខាង កំពង់ឆ្នាំង ខាងបស្ចឹម ពួកខ្មៅៗ កំពង់ឆ្នាំងមិនសូវសង្កេតខាងនិរតីទេ ។

ដារ៉ា : នេះខាងកំពង់ឆ្នាំង ។

ប៊ុយ : អូហ្នំ... ។ គេហៅថា បស្ចឹមប្រទេស ភូមិភាគបស្ចឹមយកមក ដល់ភូមិភាគបស្ចឹមនោះ វាយចោលពាយ័ព្យខ្លះ ក៏នៅគ្រប់គ្រងជុំគ្នាខ្លះ ដល់ទើបដុតគេយកភូមិភាគនិរតីមកគ្រប់គ្រងម្តង ទើបសម្លាប់តាំងពីកំពង់ឆ្នាំង បន្ទាយមានជ័យ អូហ្នំកាលហ្នឹងគេហៅថា បាត់ដំបង ។ ពេលនោះ គេចាប់ផ្តើមគ្រប់គ្រងអំណាចតាំងពីគណៈភូមិសហករណ៍ ស្រុកនិងតំបន់ ។

ដារ៉ា : គឺភូមិភាគនិរតីទាំងអស់?

ប៊ុយ : បាទ! ភូមិភាគនិរតីគ្រប់គ្រងទាំងអស់ ដូចជា យាយបែម តាម៉ុក ណា ជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅ កន្លែងនេះ ។

ដារ៉ា : ពូជ្ជាប្រស្តាល់យាយចែមទេ?

ច៊ុយ : មិនស្គាល់ទេ ព្រោះគាត់មិនមែននៅនេះទេ គាត់នៅខាងភ្នំលាប បើនិយាយទៅ នៅខាងស្រុក
ព្រះនេត្រព្រះ សូម្បីតាម្នីក្នុងខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ គាត់នៅខាងតំបន់ ខាងភូមិភាគ ។

ដារ៉ា : កាលដែលពូជ្ជាការនៅទំនប់ត្រពាំងថ្ម តើធ្លាប់ឮឈ្មោះយាយចែមទេ?

ច៊ុយ : បាទ! ឮថាយាយចែម ។

ដារ៉ា : កាលពូជ្ជាជំនាន់ហ្នឹង ពូមានអារម្មណ៍ថា គាត់កាចបុស្តុតអីយ៉ាងម៉េច?

ច៊ុយ : បាទ! កាច សូម្បីតែតារាល់ជាប្រធានភូមិភាគពាយ័ព្យនេះក៏គាត់កាចណាស់ដែរ ដល់ពេល
នោះមកគេក៏ចាប់តារាល់ទៅ ហើយសេនាដៃស្តារបស់គាត់ក៏ទៅបណ្តើរៗ រហូតដល់ខ្ញុំដេកមិន
លក់បក់មិនឆ្កើយមួយយប់ទាន់ព្រឹក ព្រោះខ្ញុំខ្លាចជាប់ដល់ខ្លួនខ្ញុំទៅទៀតព្រោះក្នុងនាមខ្ញុំជាអនុ
ពេលនោះខ្ញុំឆ្កើតជានេះហើយ ឆ្កើតជាកងកូចទៅកងធំហើយ ខ្ញុំនៅជាអនុប្រធានកេ ខ្ញុំខ្លាច
ខ្លាចដោយ ដូច្នោះគេយកត្រឹមវ័រទៅ ហើយកងធំនៅទាំងអស់គ្នា ដូច្នោះកងធំណាមួយចំនួនដែល
ជាបក្សពួករបស់គាត់ ជាតារាល់ណា ដែលជាប់ជាមួយហើយគ្រាន់តែធ្លុចតែភ្នែកបានការ
បណ្តោយក៏បាត់ខ្លួនទៅទាំងអស់គ្នា ហើយមេកងធំណាដែលនៅដាច់ដោយឡែកហ្នឹងក៏រស់
នៅមានជីវិត ដល់ឆ្នាំចាប់តារាល់រួច ឆ្នាំ១៩៧៨ក៏បាននិរតិចុះមក ហើយមេដែលគ្រប់គ្រង
មួយតំបន់នេះគឺឈ្មោះ យន់ ។

ដារ៉ា : យ៉េង?

ច៊ុយ : យន់ ។ កាលហ្នឹងដកមកពីភូមិភាគនិរតិ គាត់កាន់ផ្នែកខាងទ័ពផ្ទាល់ណា នៅភូមិភាគនិរតិគេយក
មកក្តាប់មួយតំបន់ ជំនួសតារាល់ ។ កាលហ្នឹងចល័តតំបន់មួយកន្លែងតំបន់៥ គឺនៅលើគាត់គ្រប់
គ្រងឈ្មោះ យន់ ។ ហើយបន្ទាប់មកដែលកាន់កាប់មួយវ័រគឺតានិន ហើយតាចេង តានិន
និងតាចេងគាត់ជាប្រធានវ័រខ្ញុំ ហើយពេលប្រហែលជាខែ៦ឬខែ៥ ទើបដកតាចេងចេញពីខ្ញុំ
ទៅ គាត់ទៅនៅកាន់ខាងម៉ែវ៉ា (ប្រពន្ធខ្ញុំ) ហើយគ្រួសារខ្ញុំនៅខាងនេសាទ តំបន់នោះ ។ ដល់
ពេលគេកាន់ទៅ ធ្វើទៅស្តាល់គ្នា យើងក៏សួរ ។ កាលហ្នឹងគាត់នៅទីនេះទេ ខ្ញុំសុំគាត់ថា “បង
ខ្ញុំស្នើគ្រួសារ” គាត់សួរខ្ញុំថា “ក្លាយឯងស្នើនៅឯណា?” “ខ្ញុំមិនមែនស្នើនៅទីនេះទេ នៅអង្គ
ភាពនេសាទ” “ស្តាល់គ្នាទេ?” “ស្តាល់ ព្រោះភូមិជិតគ្នាហើយម៉ែទីទុកដាក់ទាំងពីរកូនៗមក
បើនិយាយទៅទាំងពីរមិនទាន់កើត ។ ដល់ពេលនេះគាត់ស្លាប់ហោលអស់ទៅចង់សុំស្នើបងយកគាត់
ជាគ្រួសារ” ខ្ញុំស្នើពីរបីដង ។ គេតាមដានខ្ញុំណាស់ កាលហ្នឹងគ្រាន់តែឮថាយើងស្តាល់គ្នាគេដើរ
តាមដានខ្ញុំ ។

ដារ៉ា : អូហ៍ ។

ប៊ុយ : បាទ! កាលប្តី៧៧ ខែ៧ ខែ៨ កំពុងតែតាមដានខ្ញុំពីរនាក់ គេក៏លាក់ដីប្រវត្តិរបស់ខ្ញុំដែល
ខ្ញុំធ្វើទារហនហើយខ្ញុំក៏លាក់របស់គេដែរ និយាយតាមគ្រង ។ ខ្ញុំថា «បើបងឯងមិនជឿសួរចុះ»
ដល់ឆ្នាំ១៩៧៨ ខែ៦ ទើបដកខ្ញុំចេញពីអាងទៅធ្វើកប្បាសនៅស្វាយស៊ីសុផុន ។

ដារ៉ា : ខ្ញុំចង់សួរត្រឡប់ថយក្រោយបន្តិចទាក់ទងនឹងការធ្វើការនៅគ្រពាំងថ្មប្តី៧៧ ពូអាចដឹងទេថា
តើទំនប់ប្តី៧៧មានតាំងពីឆ្នាំណាមក?

ប៊ុយ : ទំនប់នោះមានតាំងពីឆ្នាំ១៩៧៦ នោះគ្រាន់តែគេជួសជុលទេ គេជួសជុលកន្លែងណាដាច់ៗ
ដល់ចុងឆ្នាំ១៩៧៦ យើងចាប់ផ្តើមធ្វើហើយ ។

ដារ៉ា : កាលប្តី៧៧ទូទាញការធំនៅចុង៧៦?

ប៊ុយ : បាទ! ដើម៧៦នោះគ្រាន់តែដកចល័តតំបន់មកបំពេញកន្លែងដែលដាច់ៗ នៅតាមស្ពាន តាមដូរ
ចាស់ដែលមានដាច់ៗទៅគ្រាន់តែយកយុវជន តាំងពីនារី តាំងពីកុមារ កុមារី កូនក្មេង
តូចៗយកទៅ ហើយស្មើនេះនៅកែង រៀបចំមួយកងៗ ។

ដារ៉ា : ពេលដែលពូទៅដល់ តើឃើញសភាពយ៉ាងម៉េចដែរ នៅកន្លែងទំនប់គ្រពាំងថ្មនោះ ជាមនុស្ស
កុះករឬយ៉ាងម៉េច?

ប៊ុយ : បាទ! ដូចម្រាមដៃ វាណែណាន់តាន់តាត់ ដូច្នោះចល័តតំបន់មាន១កងនៅណា ហើយចល័ត
ស្រុកដែលមាន៥ស្រុកនោះមាន៥កងទៅ មើលទៅជាប់គ្នា ដូច្នោះគេបោះបង្គោល១ៗ ដូច្នោះ
ចល័តដែលគ្មានរស់នៅដែលវេទនាគេធ្វើរោងឲ្យនៅតាមវាលស្រែ តាមកន្លែង ដល់ពេលនេះទៅ
វាជួបដល់លំបាកដូចថាវាប៉ះពាល់ដល់សុខភាព វាមានសត្វរុយរោមអាហារអីប្តី៧៧ទៅ បើ
និយាយពីម្ហូបអាហារវិញ គឺមានត្រីធៀតដែលគេដឹកតាមឡានមក មិនបានយកត្រីកៅស៊ូដាក់
ក្រាលទេគឺដីអីចេះហើយ បារទម្លាក់ចោលនៅលើដីតែម្តង ។ វេទនាបំផុត ប៉ុន្តែប្រសិនបើយើង
ថា ឡើយអើម្នាក់បន្តិចគឺត្រូវដាក់ពោះស្លាប់សុខចិត្តហូប ។

ដារ៉ា : ត្រូវតែហូប ។

ប៊ុយ : បាទ ។

យាន : ពូនិយាយអម្បាញ់មិញថា យាយចែមជាមនុស្សកាច កាលនោះពូដឹងដោយសារអីដែរ?

ប៊ុយ : ទេ កាលប្តី៧៧យើងពូគេនិយាយតគ្នាថាកាចណាស់យាយចែម ។

យាន : កាចយ៉ាងម៉េចខ្លះ?

ប៊ុយ : កាចនេះគឺគំរាមកំហែងវាយមនុស្សចោល គ្រាន់តែធ្វើអីខុសតែបន្តិចបន្តួច ដូចជាស្តីកស្រពន់
នឹងការងារដូចជាធ្វើការទៅដូចជាធ្វើឡេះឡោះ នឹងបាត់ខ្លួនហើយ ។

ដារ៉ា : តើនៅក្នុងភូមិនេះមាននរណាមួយដែលធ្លាប់នាំគ្រោះអីដោយសារយាយចែមទេ?

ប៊ុយ : ទេ ខ្ញុំថាយាយចែមហ្នឹងមិនបាននៅក្នុងតំបន់នេះទេ ។

ដារ៉ា : ខ្លាចក្រែងមានអ្នកណាមួយអីធ្លាប់នៅកន្លែងក្រុមកងយាយចែម ប៉ុន្តែគាត់នៅរស់រានមាជីវិតទៅ
គាត់មកនៅក្នុងភូមិនេះអី?

ប៊ុយ : អត់មានទេ បើមាន មានតែអ្នកនៅជុំយាយចែម ពេលដែលរៀនណាមចូលមកដល់នោះមាន
អ្នកនៅជាមួយណា ដូចជាធ្វើយោធា ដំបូងធ្វើចល័តដល់ពេលចូលមកស្រុកវិញ ដល់ពេលពួក
ខាងយាយចែមបានវាយរៀនណាមមកទៅណោះវិញ ទើបកៀរក្របដាជនមួយចំនួនយកទៅ
ដូច្នោះគេរើសយកយុវជនៗទៅ បុកចូលព្រៃ នោះទើបនៅជុំយាយចែម មាននៅនោះសព្វថ្ងៃ ។

ដារ៉ា : ចុះរឿងម៉ោងពេលធ្វើការងារនៅកន្លែងទំនប់ត្រពាំងថ្មហ្នឹង តើចាប់ផ្តើមពីម៉ោងប៉ុណ្ណាដល់ម៉ោង
ប៉ុណ្ណា ហើយឈប់សម្រាកអីពីម៉ោងណាដល់ម៉ោងណា?

ប៊ុយ : ចាំមើលណា អាជឿនឈប់សម្រាកវាមានពេលកំណត់របស់វា ខ្លាហរណ៍ថា គេចែកជា៣
ម៉ោង៦ចាប់ផ្តើមធ្វើការ ។

ដារ៉ា : ព្រឹក?

ប៊ុយ : បាទ! ព្រឹកក៏បានល្ងាចក៏បាន ។ ខ្ញុំនិយាយល្ងាចទៅចុះ ម៉ោង៦ចាប់ផ្តើមធ្វើការដល់ម៉ោង១២
យប់ នេះត្រូវដាស់មួយកង ហើយម៉ោង១២យប់ដល់ម៉ោង៦នោះត្រូវដាស់មួយកង ។ ដល់
ម៉ោង៦ទៅម៉ោង១២នោះដាស់មួយកងទៀត ។ វិលចុះឡើង ។ ដូច្នោះការធ្វើចលនាពលកម្មអត់
ឲ្យមានសម្រាកទេ គឺដំណើរការដើរហួត ។ ប៉ុន្តែអ្នកធ្វើការមានសម្រាកណា ដល់ម៉ោង១២
យើងស្រុះស្រួបអាហារ ។

ដារ៉ា : ក្នុងកំឡុងពេល ខ្លាហាថាពីម៉ោង៦ដល់ម៉ោង១២ មួយដំណាក់ៗហ្នឹងធ្វើអត់មានឈប់សោះឬ
មានចន្លោះណាមួយ...?

ប៊ុយ : អត់មានឈប់ទេ គឺស្នូរចបលាន់រំពង ។

ដារ៉ា : អត់មានទៅហូបបាយហូបទឹកទេ?

ប៊ុយ : អត់ទេ នោះមួយវ៉ក្ក ដល់មួយវ៉ក្កទៀត ពីម៉ោង៦ទៅម៉ោង៦ព្រឹកអត់មានបានដេកទេ ។

ដារ៉ា : តើនោះជាវ៉ក្កយ៉ាងម៉េចទៅ?

ប៊ុយ : នោះគឺថា... ។

ដារ៉ា : កម្លាំងមកពីខាងណាទៅ?

ប៊ុយ : ណែ គេរៀបចំប្រារព្ធលើយបំពេញមានបញ្ហានេះហើយ អាជ្ញាសុំប្តូរពីម៉ោង៦ដល់ម៉ោង១២ ដូច្នោះគេចាប់ផ្តើមយកពីម៉ោង៦ល្ងាចដល់ម៉ោង៦ព្រឹក ដល់ពេលគេរើសអ្នកដែលល្ងិត(ខ្វក់) មាន អីដែលមិនអាចធ្វើការងារកើតនៅពេលយប់ ទើបគេរើសយកអ្នកល្ងិតមាន់ឲ្យធ្វើការងារថ្ងៃ ហើយអ្នកណាដែលមានភ្នែកភ្លឺធ្វើការងារយប់ ដូច្នោះដែនការនេះផ្លាស់ប្តូរពីម៉ោង៦ដល់ម៉ោង ១២ គេកែប្រែកម្មវិធីយកអ្នកល្ងិតមាន់ ។ កាលណោះមានដែរ ព្រោះយើងខ្លះជាតិ...ការ ហូបចុកអត់គ្រប់គ្រាន់ណា ។ ដូច្នោះមានការល្ងិតមាន់ បើកាលណាប៉ះថ្ងៃទៅល្ងិត ។ មានមែន ខ្ញុំឃើញអ្នកល្ងិតមាន់ ពេលដល់មានខ្សែភ្នែក មើលទៅតែខ្លះ យើងចេះតែដើរ ជួនកាលធ្លាក់ អន្លង់ អត់ដឹង ព្រោះគ្នាមើលទៅតែលើ ចុះមើលក្រោមអត់ឃើញ ។ ពីម៉ោង៦ទៅម៉ោង៦ព្រឹក នេះ មួយយប់ហ្នឹងគឺធ្វើរហូត ប៉ុន្តែមិនមែនធ្វើដាច់ទេ មានពេលសម្រាក អត់មានហូបបាយទេ ដូចថាយើងធ្វើរយៈពេល២ម៉ោង ដូចថាគេឲ្យយើងសម្រាកពី៥នាទីទៅ១០នាទី ឲ្យយើងដឹកទឹក ឬហូបបារីហូបអី ដល់នេះរួចគេស្រែថាចុះទៀត យើងចុះទៅទៀត ដល់ម៉ោង៦ព្រឹកចាប់ផ្តើម ឈប់ អាក្រក់ថ្ងៃចាប់ផ្តើមបន្តទៅទៀតហើយ គេហៅថាកងខ្វក់មាន់ ។ គេធ្វើបន្តដល់ម៉ោង១១ បានកងថ្ងៃហូបបាយ ដល់ម៉ោង១ចុះទៅវិញ ។

ដារ៉ា : អីចឹង២៤ម៉ោងគឺដើរទាំង២៤ម៉ោង?

ប៊ុយ : បាទ! ដើរទាំង២៤ម៉ោង ប៉ុន្តែបើនិយាយពីខ្លួនយើងគឺដើរតែ១២ម៉ោងទេ បើថាខ្ញុំធ្វើយប់ ធ្វើម៉ោង៦ល្ងាចចាប់ផ្តើមធ្វើដល់ម៉ោង៦ព្រឹក ហើយពេលថ្ងៃយើងសម្រាកវាសុំល្ងាច ។

ដារ៉ា : យើងបានសម្រាកអត់ធ្វើការងារអីផ្សេងទេ?

ប៊ុយ : អត់ធ្វើអីទេ គិតតែនេះទៅ ដល់រួចទៅយើងដឹកទឹកចងមុនចងអីដេក ។ ពេលនោះខ្ញុំប្រាំឆ្នាំរយ ច្រើនណាស់ ។ និយាយពីរយដូចឃុំ ។

ដារ៉ា : អូហ៎ ។ ចុះការហូបចុក តើរបៀបរបបហូបចុកអីយ៉ាងម៉េចដែរ?

ប៊ុយ : រឿងហូបចុកមិនសូវជាខ្លះខាតប៉ុន្មានទេ ប៉ុន្តែយើងទទួលបានទៅវាអត់បានទេ វាហៅវាហត់ទៅ ហួសពីការនេះទៅ វាបាក់កម្លាំង ។ ម្តងគេមានគ្រឿង មានបាយពេលនោះអត់មានបបរទេ ។ ប៉ុន្តែបាយនោះចត់អស់ទៅហើយ យើងហូបមិនកើតទេ វាចត់បាយ ។ រហូតដល់មេកាស៊ីន (ចុងភៅ) ដើរដាស់តាមកន្លែងឲ្យឡើងហូប បើសិនជាមិនដាស់ទេ ត្រូវអត់ឆ្អឹងហើយអត់ បាយទាស់ព្រឹក ។ ហើយតាំងពីអ្នកធ្វើការថ្ងៃក៏ហូបចត់ទាំងអស់គ្នា ។

ដារ៉ា : កាលហ្នឹងហូបរួម?

ប៊ុយ : បាទ! ហូបរួម ។

ដារ៉ា : ហើយការអនាម័យអីយ៉ាងម៉េចដែរ ពូមាននិយាយថា កាលហ្នឹងរុយច្រើនអីយ៉ាងម៉េច?

ប៊ុយ : អត់មានអនាម័យទេ មិនមានទេ ដូចខ្ញុំនិយាយថា ត្រីអត់មានយកគង់យកអីដាក់ក្រាលទេ គឺ បារទម្លាក់ពីឡានមក ។ ពេលដែលទម្លាក់ហើយគេហៅមេកងដូចជាមួយវា៖ ដូចយើងសព្វថ្ងៃ យើងហៅថាភស្តុភារទៅទទួលបើកតាំងពីអង្ករតាំងពីប្រហុក ត្រីឆៀត យកមកទើបចែកចាយ ទៅតាមកងកូចកងផង ។

ដារ៉ា : អីចឹងការរស់នៅពេលមានរុយមាន អាចសម្គាល់ឃើញបានទេថាអ្នកលើកទំនប់ទាំងអស់ហ្នឹង ជួបជំងឺឈឺថ្កាត់អីភាគច្រើន តើជំងឺអីខ្លះទៅអាចដឹងទេ?

ប៊ុយ : មានតែជំងឺរាករុស ។

ដារ៉ា : រាករុស ។ អាហ្នឹងខ្លាំងជាងគេ?

ប៊ុយ : បាទ រឿងរាករុសខ្លាំង ពេលក្តៅទៅដឹកទឹក ហើយណាមួយរុយរោមតាមអាហាររបស់យើង ។

ដារ៉ា : តើជំនាន់ហ្នឹងមានរុយមកពីណា?

ប៊ុយ : អូប៉ាច្រើនណាស់ដូចយ៉ូ មិនដឹងមកពីណាទេ ។

យាង : ចុះដល់ពេលយើងរាកអីចឹងគេបញ្ជូនទៅពេទ្យអីយ៉ាងម៉េច?

ប៊ុយ : គេបញ្ជូនទៅពេទ្យ មានថ្នាំរបស់គេ ។ គេហៅថាអាចម៍ទន្ធរាយណា ។

យាង : ពេទ្យនោះត្រឹមត្រូវទេ តាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសទេ?

ប៊ុយ : ធ្វើយ៉ាងម៉េចទើបត្រឹមត្រូវបើពេទ្យ... គ្រាន់តែដាក់បញ្ចូលបានតែមួយចេះៗ គេថាបើកថ្នាំឲ្យគេ ក៏បើកទៅ ។

ដារ៉ា : មិនដឹងថាថ្នាំនោះត្រូវអីមិនត្រូវអីទេ?

ប៊ុយ : បាទ! ដូចថាថ្នាំនោះថាឈឺពោះ ឈឺក្បាលអីក៏បានថ្នាំនោះតែមួយមុខហ្នឹង មិនមានអ្វីផ្សេងទេ និយាយទៅពេទ្យគ្មានមុខជំនាញទេ គឺយកមកពីតាមភូមិគ្រាន់តែក្នុងនាមជាអង្គភាពពេទ្យ ។

ដារ៉ា : ចុះការហូបចុកអី តើហូបតាមក្រុម?

ប៊ុយ : បាទ តាមក្រុម ។

ដារ៉ា : តាមមុខព្រូញមួយៗ?

ប៊ុយ : បាទ! ខ្លាហរណ៍ថាមួយកងកូចគេមានចុងភៅ គេដាំបាយខ្លះមួយមក ដល់ពេលនេះទៅតាម ក្រុមគេបើកម្ហូបតាមក្រុម ។

ដារ៉ា : មិនមែនហូបទូទៅ?

ប៊ុយ : មិនមែនទូទៅរាប់ពាន់ទេ គឺមួយកងៗ ។

យាង : ពូអាចស្មានបានទេ អ្នកដែលនៅការដ្ឋានត្រពាំងថ្ម តើមានចំនួនអ្នកធ្វើការប៉ុន្មាននាក់ដែរ?

ប៊ុយ : អ្នកលើកទំនប់?

យាង : បាទ ។

ប៊ុយ : អូហ៎ ច្រើនណាស់ ។ នេះអ្នកធ្វើការមុនខ្ញុំ ។

ដារ៉ា : ដែលធ្វើការតាំងពីដើម?

ប៊ុយ : បាទ!

យាង : ប្រហែលប៉ុន្មាននាក់ដែរ?

ប៊ុយ : ជិតម៉ឺនហើយ សង្ស័យតែម៉ឺនលើសដង ។ ជិត១ម៉ឺន ។ មួយកងតំបន់២០០០នាក់ ។
នេះគាត់កងចល័តមុនខ្ញុំ នៅកងចល័តស្រុក នៅវ័យកណ្តាល នៅកុមារទៀត ។ ច្រើនណាស់
ខុសពីម៉ឺនតែបន្តិច បើមើលទៅឃើញតែមនុស្សហ្នឹង ។

ដារ៉ា : ខ្មៅព្រិចហ្នឹង?

ប៊ុយ : បាទ! ខ្មៅព្រិច ហើយស្មើនេះពួសពួនចបហើយ ។ ឆាប់ក៏ច្រើនណាស់ ។ បើខ្ញុំគិតទៅក្នុងមួយ
យប់ប្រហែល១៥នាក់យ៉ាងតិច ។

ហ្គារីណា : ដោយសារអីទើបស្លាប់?

ប៊ុយ : រកកំហុសមិនមានទេ ។ ស្លាប់ដោយសារលើកទំនប់នោះមធ្យមទេ គឺស្លាប់ដោយសារយកទៅ
វាយចោល ក្នុង១យប់យ៉ាងតិច១៥នាក់?

ដារ៉ា : តើពេលដែលគេយកទៅហ្នឹងឲ្យដឹងទេ?

ប៊ុយ : អ្នកធ្វើការនៅក្បែរៗគ្នាដឹងទេ ប៉ុន្តែដឹងតែពេលគេមក យក ទាហានណាមួយ ប្តូរឯងប្រាប់ថា
គេដាស់ឲ្យទៅនៅកងខាងនោះ ប្តូរឯងឆ្លើយថា ចាំព្រឹក គេអត់ព្រមទេ គេឲ្យយើងទៅ
ទាំងយប់ ។ គេសួររកខោអាវ គ្រាន់តែចេញទៅដុតពីរោងគេចាប់ភ្លាម ។

ដារ៉ា : ប៉ុន្តែអ្នកដែលមកយកហ្នឹងស្ងៀកពាក់ជាស៊ីវិលឬជាទាហាន?

ប៊ុយ : បើនិយាយទៅឯកសណ្ឋានរបស់គេគឺអាវខ្មៅខោខ្មៅ និងកាំភ្លើង ។ នោះជាឯកសណ្ឋានយោធា
របស់គេ ។ ប៉ុន្តែចល័តយើងក៏មានឯកសណ្ឋានអាវខ្មៅខោខ្មៅដែរ គេតារ៉ុង ប៉ុន្តែអត់មានម្នាក់
ទើបដូចគេ ហើយមានកាំភ្លើង យើងអត់មានទេ ។

ដារ៉ា : ចុះអ្នកហ្នឹងភាគច្រើនគេយកទៅសម្លាប់នៅឯណាវិញ?

ប៊ុយ : ខាងត្បូងនេះហើយ ខាងត្បូងអាងយើង ដែលមានដើមពោធិ៍មួយប្រសិនបើយើងមើលពីស្ពាន
ទៅឃើញដើមពោធិ៍១ វាលនោះសុទ្ធតែជាកន្លែងកប់ខ្មោច ។

យាង : គេហៅកន្លែងអី?

ប៊ុយ : គេហៅវាលតាកុយ ។

យាង : តាកុយ?

ប៊ុយ : បាទ! ហើយនៅភ្នំអាងគេកប់នៅភ្នំអាង ។

យាង : តើពូអាចដឹងបានទេថា តើមានមនុស្សប្រហែលប៉ុន្មានដែរដែលគេបញ្ជូនទៅតាកុយ?

ខាងថ្មី

ប៊ុយ : កាលដែលរៀនណាមចូលមក កន្លែងនោះមានក្លិនអាសោធ ជួនកាលកប់ទៅមិនជិត វាឆ្ងាយ
ខ្លាំងពេកវាគ្រាន់តែកាយដឹបន្តិចកប់ទៅ ខ្លះនៅកណ្តាលវាល មានឆ្កែមានអីស៊ីទៅនៅសល់ឆ្អឹង ។
បើនិយាយពីក្នុងតំបន់ហ្នឹងវិញបែបចូលពាន់នាក់ហើយ ។

ដារ៉ា : កាលដែលមួយពេលដែលពូធ្វើនៅទំនប់ត្រពាំងថ្ម តើពូមានដឹងអ្នកណាជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅក្នុង
តំបន់ហ្នឹងដែលមើលកន្លែងទំនប់ហ្នឹង?

ប៊ុយ : ដូចខ្ញុំថា ភូមិភាគនិរតីយន់ ជាអ្នកបន្តរវេនពីតារ៉ាល់ ។ តារ៉ាល់ហ្នឹងគាត់ជាប្រធានតំបន់
ជាប្រធានតំបន់គ្រប់គ្រង...មេចល័ត ។ គាត់ត្រូវដកពីយោធាមកផ្ទាល់ ជាមេបញ្ជាការទំនប់នៅ
ត្រពាំងថ្ម ដល់យកតារ៉ាល់ហ្នឹងទៅសម្លាប់ទៅ ទើបយកយន់ឡើងគ្រប់គ្រង ។

យាង : អ្នកមកពីខាងនិរតី?

ប៊ុយ : បាទ! មកពីនិរតី ។

ដារ៉ា : ចុះក្នុងកងមួយៗ បើសិនជាប្រធានកងប្រធានកងតូចកងធំវរះអី គេរាយការណ៍បន្តទៅស្រុក
ទៅតំបន់អីពូ?

ប៊ុយ : បាទ! ឧទាហរណ៍ថា ក្នុងថ្ងៃនេះមានកម្លាំងយើងកម្មករនៅក្នុងតំបន់យើង ល្ងាចឡើងចាប់ផ្តើម
រាយការណ៍ហើយ ។ មេក្រុមរាយការណ៍មកកងតូច ហើយកងតូចរាយមកកងធំ កងធំរាយទៅ
វរះ ហើយវរះរាយទៅតំបន់ ។

ដារ៉ា : នៅក្នុងពេលលើកជាអាងអីចឹង ពូធ្លាប់ឃើញមានថ្នាក់ដឹកនាំអីជាមេធំៗ លើសពីតំបន់មកមើល
មកសួរនាំប្តូរមកទស្សនកិច្ចអីនៅកន្លែងហ្នឹងទេ?

ប៊ុយ : បាទ! មានមិនមែនតែក្នុងប្រទេសទេ មានគាំពីក្រៅប្រទេសទៀត ។ ហើយក្នុងនោះមួយឆ្នាំ
គេធ្វើមេទិញម្តង និយាយទៅថា ថ្ងៃ...វាដួបនឹងយើងចូលឆ្នាំដង សរុបទៅ៣ថ្ងៃម្តង កាលនោះ

គេហៅថា១៧មេសា ដូច្នេះចូលឆ្នាំយើងប៉ះចំថ្ងៃ១៤ ១៣-១៤-១៥ ។ ដូច្នេះគេយកត្រឹម
ថ្ងៃ១៥-១៦-១៧ បូកសរុបថ្ងៃជ័យជម្នះនិងថ្ងៃចូលឆ្នាំដូច្នោះទាំងបីនេះគេធ្វើអង្គមេទិញ ។

ងារី : នៅហ្នឹងហ្នឹង?

ប៊ុយ : បាទ! គេធ្វើនៅអាង ដោយមានសិល្បៈតន្ត្រីករ ច្រៀងរាំ ប៉ុន្តែច្រៀងរាំកេងកងនាមគេអាវុធ
យុទ្ធកណ្ឌកំច្នៃណា ទៅចាប់អាយីងយួន អាយីងលន់នល់ គេច្រៀងបែបហ្នឹងឯង ។

ងារី : គេសម្តែងសិល្បៈ?

ប៊ុយ : បាទ! គេសម្តែងសិល្បៈឲ្យប្រជាជនមើល ។

ងារី : មួយឆ្នាំម្តង ។

ប៊ុយ : បាទ! មួយឆ្នាំម្តង ដោយក្នុងនោះមានពួកវិស្វករចិនចុះមកម្តង កាលហ្នឹងគេលេងសិល្បៈដែរ
និងកុន ហើយកុននោះគេហៅកុនតាចាយ ។

ងារី : ដូចគ្នាបំពុលឈ្មោះដែរ តាចាយ ។

ប៊ុយ : មិនមែនតែស្រុកខ្មែរទេ ទិដ្ឋភាពខ្សែភាពយន្តនោះគឺនៅស្រុកចិន គេចង់បង្ហាញយើងឲ្យឃើញ
ឲ្យយើងធ្វើដូចគេ គ្រាន់តែនៅលើភ្នំគេអាចធ្វើប្រព័ន្ធភ្នីស្រែខ្ពស់ខ្ពស់បង្កើតទៅជាស្រូវបានណា
ដោយគេមិនបានពឹងផ្អែកលើភ្លៀងផ្កុនទឹកជំនន់ណា ដោយគេយកទឹកភ្លៀងមក ហើយគេកាយ
ថ្ម ។

ងារី : គេឲ្យអ្នកលើកទំនប់ហ្នឹងមើល?

ប៊ុយ : បាទ! មើលគេឲ្យយើងអភិវឌ្ឍន៍តាមគេ ចិនគេមកសិក្សាផ្ទាល់ ។

យាង : ពូសុំសួរត្រឡប់បន្តិច ពូថា នៅក្នុងការដ្ឋានសាងសង់ហ្នឹងមានមនុស្សត្រូវគេបញ្ជូនទៅសម្លាប់ឬ
ទៅកន្លែងសហករណ៍ផ្សេង ប៉ុន្តែបាត់ខ្លួន តើពួកគេថាគេបញ្ជូនទៅសម្លាប់ តើពួកគេថាអ្នកដែលគេ
ចាប់បញ្ជូនទៅកន្លែងផ្សេង គាត់ជាប់និន្នាការឬធ្វើការអត់គ្រប់ដែនការឬយ៉ាងម៉េចទើបគេបញ្ជូន
ទៅ?

ប៊ុយ : វាមានច្រើនជួនកាលវាស្រាវជ្រាវទៅដឹងថាទាហាន វាក៏សម្លាប់ ជួនកាលវាស្រាវជ្រាវទៅ
ឃើញថា ពួកនិស្សិតបញ្ញាវន្តឲ្យតែអ្នកចេះជ្រៅជ្រះក៏វាសម្លាប់ ទី៣ធ្វើការមិនពេញដៃដើង
ហៅថាទារុណស្តុក នោះក៏គេយកទៅសម្លាប់ ។ ទី៤បើវាស្តាប់បុគ្គលណាមួយហើយក៏ត្រូវបាត់ខ្លួន
ហើយបើវាមិនពេញចិត្ត គោលបំណងវាមិនពេញចិត្តនឹងបុគ្គលនោះ ហ្នឹងក៏ត្រូវបាត់ខ្លួនដែរ ។
វាអត់រើសមុខរើសមាត់ទេ ប៉ុន្តែប្រសិនបើឈ្មោះកថាបំណងឈ្មោះក ប៉ុន្តែតាមការពិតកំហុសរបស់
ខ ទេ ។ គេថាខនេះទាហានប៉ុន្តែចាប់ប៉ះក បើចាប់ហើយអត់លែងមកវិញទេ ក៏ត្រូវតែកម្ទេច

ចោល ហើយខនោះមិនរួចខ្លួនទេ គឺត្រូវយកទៅទៀត អត់មានអ្វីហ្នឹងប្រហែលទេ ឲ្យតែចាប់ ហើយគឺហើយ ។

ដារ៉ា : អ៊ីចឹងអ្នកដែលនៅជាប់ខាងគ្នាដឹងដែរ ដឹងថាគេមានការយកទៅសម្លាប់ យកទៅអី?

ប៊ុយ : ដឹង ប៉ុន្តែមិនហ៊ាននិយាយទេ ប្រសិនបើហ៊ាននិយាយ...ដឹងតែយកទៅទាំងយប់ហើយគឺយកទៅ សម្លាប់ហើយ ។

ដារ៉ា : គឺអ្នកនៅទំនប់ដឹងអ៊ីចឹងហ្នឹង?

ប៊ុយ : បាទ! យើងកំពុងនៅជុំគ្នា គ្រាន់តែក្រវាសខ្លួនគឺទៅហើយ ដូច្នោះអ្នកដែលនៅអែបយើង គឺដេកមិនបានទេ គឺវារន្ទុកក្នុងខ្លួន ។

យាង : ពូកិតថាគោលនយោបាយដែលគេយកទៅជាការសម្រេចរបស់អ្នកនៅកន្លែងការដ្ឋានហ្នឹងឬមាន ការសម្រេចរបស់អ្នកមកពីលើមកឬយ៉ាងម៉េច តើពូអាចដឹងបានទេ?

ប៊ុយ : មិនដឹងទេរឿងនោះ ស្រាប់តែពេលដេកគេយកទៅបណ្តោយ ដូចថាវាមានកងឈ្នួលសម្លាប់ របស់វា វាដើរស្រាវជ្រាវរកគាំទ្រពីទាហាន គាំទ្រពីទាហានសម័យសាធារណរដ្ឋខ្មែរ ឲ្យតែជាប់ និន្នាការ ។

យាង : ប៉ុន្តែឈ្នួលសម្លាប់គឺជាឈ្នួលរបស់អ្នកនៅក្នុងតំបន់ហ្នឹងឬមជ្ឈឹមឬយ៉ាងម៉េច?

ប៊ុយ : តំបន់ ។ គេទម្លាក់ចុះមក ។

យាង : តំបន់?

ប៊ុយ : បាទ! តំបន់គេទម្លាក់ចុះមក ។

យាង : ពូនៅក្នុងអង្គភាពហ្នឹង ដូចជាមនុស្សរហូតដល់ចងម៉ឺន ភាគច្រើនពូកិតថាមនុស្សទាំងអស់ហ្នឹងមក ពីខាងណាដែរ ។ មានអ្នកជម្លៀសមកពីភ្នំពេញ ១៧/មេសាដែរ?

ប៊ុយ : និយាយទៅវាមានចម្រុះមានគាំទ្រពីអ្នកមកពីភ្នំពេញ គាំទ្រពីមូលដ្ឋាន មូលដ្ឋាននេះមាន៥ស្រុក មានភ្នំស្រុក ព្រះនេត្រព្រះ មង្គលបូរី សេរីសោភណ្ណ ថ្មគោល សុខតែអ្នកមូលដ្ឋាន ដូចជា មានអ្នកមកពីភ្នំពេញផង វាចម្រុះជុំគ្នាហ្នឹងឯង បើនិយាយទៅអង្គភាព ព្រោះស្រុកដឹងថា៥ ហើយ ចល័តតំបន់១ទៀត វាត្រូវជា៦អង្គភាព ។

យាង : ចុះការធ្វើការងារ ដូចជាអ្នក១៧/មេសានិងមូលដ្ឋានមកពី៥ស្រុកអ៊ីចឹង គេចម្រុះគ្នាឬបែងចែក គ្នា?

ប៊ុយ : គេដាក់ចម្រុះគ្នា ។ វាមាន បើសិនជាគេអ្នករំដោះចាស់ គេក្តាប់យើង ។ ហើយថ្នាក់ដឹកនាំធំៗ ដូចជាប្រធានវៈនិងចល័តតំបន់ មេតំបន់ នោះហៅថាកងចល័តចាស់ អ្នករំដោះចាស់ ដូចជា

អ្នក១៧/មេសាគ្រាន់តែបាន១កងធំ កងតូច ដល់ណែកងពលមកពីទីក្រុងភ្នំពេញនោះបានត្រឹម ជាកូនក្រុម ហើយ១៧/មេសាខ្លះក៏ធ្វើកូនក្រុម ។ គេអត់មានថា ចែកដាច់ដោយឡែកពីគ្នាទេថា អ្នក១៧/មេសាធ្វើមួយឡែក ហើយអ្នករំដោះចាស់មួយឡែក អ្នកមកពីភ្នំពេញមួយឡែកអីអត់ មានទេ គេប្រាប់បញ្ចូលគ្នាទាំងអស់ ។

ហ្វារីណា : ចុះចំពោះអ្នកដែលត្រូវរកឃើញថាជាទាហានដែលគេរកឃើញហើយយកទៅបាត់ តើ សម្រាប់ស្រ្តីដែលជាប្រពន្ធអ្នកដែលគេយកទៅ តើគេយកទៅទាំងអស់គ្នាឬយកទៅផ្សេង?

ប៊ុយ : នេះខ្ញុំនិយាយតែចល័តទេ ព្រោះនៅក្នុងមូលដ្ឋាននេះ ប្រសិនបើប្តីធ្វើទាហាននៅក្នុងរបបលន់ នល់ ដូចបុណ្យសក្តិ សក្តិ១ សក្តិ២ ទាំងប្រពន្ធទាំងកូនប្រមូលគ្នាមក ក៏មានឡានមានក្រាក់ទ័រ ប្រមូលយកទៅ ប៉ុន្តែដោយឡែកពួកខ្ញុំកងចល័តអត់មានយុវជនទេ មានតែយុវជននិងនារី ដូចជាណែនាហានទៅ យកតែប្រពន្ធមួយទៅ បើនៅភូមិមានប្តីប្រពន្ធនិងកូន បើសិនជាកូនចល័ត នៅឯណា សួរឪពុកម្តាយពីភូមិទៅ រួចហើយគេតាមទៅយកយើងនៅកន្លែងធ្វើការងារ ។

ហ្វារីណា : ចុះនៅមូលដ្ឋានពូមានពួកមានការរំលោភស្រ្តីកើតឡើងទេ?

ប៊ុយ : រំលោភសិទ្ធិឬ?

យាង : រំលោភដូរភេទ លើរូបរាងកាយ?

ប៊ុយ : មាន មិនថាតែនៅក្នុងភូមិឬនៅចល័តទេវាមាន ដូច្នោះគេចាប់ទាំងពីរនាក់យកទៅ គេហៅថា ចូលកងករណី ។

ដារី : កងករណី?

ប៊ុយ : បាទ! សម័យនោះគេហៅថាកងករណី បើនិយាយទៅ គេថាជាទឹកនៃកសាង ជាកន្លែងអប់រំ ណែនាំ ។ កន្លែងនោះជាកន្លែងតឹងតែបំផុតព្រោះយើង យើងប្រព្រឹត្តអំពើខុសសីលធម៌ គេយក ទៅ នេះបើសិនជាខ្លះគេយកទៅកងករណី ខ្លះគេមិនបានយកទៅ គេបញ្ជូនទៅកន្លែងព្រះធរណី តែម្តង យើងនិយាយដោយខ្លី គឺសម្លាប់ចោល ។

ហ្វារីណា : តើមានដែលមានករណីខ្លះគេយកមកធ្វើជាគំរូដល់អ្នកផ្សេងទៀត ឧបមាថាគេចាប់បានអ្នក ដែលខុសសីលធម៌ ហើយគេយកមកធ្វើបាបដើម្បីបង្ហាញអ្នកស្រុកភូមិផ្សេងទៀត មានដែរទេ?

ប៊ុយ : អត់ទេ គេសម្លាប់ចោលហើយ បើនិយាយទៅ គេមិនដែលប្រជុំធ្វើជាមេទិញអីទេ នេះគំរូ អាក្រក់ បានខុសសីលធម៌ យុវជន ឬយ៉ាងម៉េចទេ គេមិនធ្វើអីចឹងទេ គឺបាត់ខ្លួនតែម្តង ។

ចន្ទ : បើកន្លែងខ្ញុំគេរើសយកស្អាតៗ គេរើសយកស្អាតៗ គេយកទៅកន្លែងដុះមួយជិតភ្នំ អាជំជាន់ គេ កាលប្តឹងអាមេបញ្ជាការធំជាន់គេ ឈ្មោះ តាឡេង នៅស្វាយ ។ កាលប្តឹងគេរើស

អង្គការខ្ញុំផ្សេងគ្នា អង្គការខ្លះគេធ្វើបាប អង្គការខ្លះវាអត់ធ្វើបាបទេ ពុករលួយចុះ ។
កាលប្តឹង មានម្នាក់ឈ្មោះដូចខ្ញុំអីចេះឯង វាឃើញខ្ញុំនៅកន្លែងនេសាទ វាចាប់អូសខ្ញុំព្រឹប
ហើយយំឱបប្រាប់ខ្ញុំថា «វាធ្វើបាបខ្ញុំ វាពូនិសារវាចាប់ខ្ញុំបាន ឲ្យវាឡើងលើក្រែក ។ ដល់វា
រំលោភយើងរួច វាយកយុវជនមករៀបការជាមួយវា វាសម្លាប់វាធំនោះ ដល់ពេលនេះ
ឡើងវាឲ្យយកប្តី» ។ គ្នាមិនស្រលាញ់មិនអីទេ ប៉ុន្តែគេបង្ខំ ហើយសព្វថ្ងៃនេះនៅសហរដ្ឋនេះ ។

យាង : តើគាត់ឈ្មោះអី?

ចន្ទ : ឈ្មោះចន្ទ ។

ហ្វារីណា : គាត់ជាអ្នក១៧មេសាប្តីមូលដ្ឋាន?

ចន្ទ : មូលដ្ឋាននេះឯង ។ វាយំប្រាប់ វាថាធ្វើបាបខ្ញុំណាស់ ខ្ញុំឲ្យតែពុសនឹកម៉្លោះវាញ៉ែអស់ភ័យ
ណាស់ ។

ដារី : ក្រៅពីករណីមីនដែលនៅអាមេរិកប្តឹង តើមានអ្នកផ្សេងទៀតទេ?

ចន្ទ : អត់មានទេ មានតែវា ។ ខ្ញុំមិនដឹងដែរ ទើបតែពុំវាប្រាប់ខ្ញុំ ។

ប៊ុយ : ព្រោះវាស្អាត ។

ចន្ទ : កាលប្តឹងសម័យប៉ុលពតដូចគ្នាប៉ុន្តែអង្គការផ្សេងគ្នា ដល់ឃើញខ្ញុំទៅ អ្នកស្រុកភូមិដូចគ្នា
ឃើញអីចឹងវាចាប់អូសខ្ញុំព្រឹប វាយំ ខ្ញុំក៏យំ វាក៏យំ ធ្វើយ៉ាងម៉េចដកវាពីកន្លែងនេះបាន វាឲ្យ
ខ្ញុំដកវាមកនៅកន្លែងខ្ញុំ ។ ដកយ៉ាងម៉េចបានបើគ្នា (អ្នករំលោភ) ជាអ្នកធំ បើដកគេសម្លាប់
ឯងទៀត ។ វាចេះតែតស៊ូជាមួយគេរៀបការមកចូលមកទើបរួចខ្លួន ។ កាលប្តឹងប្តីវាមិន
ស្រលាញ់ចេះតែចាប់បង្ខំឲ្យគ្នារៀបការ ។ ឥឡូវគ្នាទៅនៅសហរដ្ឋ ។

ហ្វារីណា : អំពើនោះជាអំពើខុសសីលធម៌ នៅក្នុងសម័យខ្មែរក្រហម ដល់ពេលមានការចាប់រំលោភអី
អីចឹងតើគេអត់មានសើរើឬសួរនាំអីទេ?

ចន្ទ : ទេ កាលប្តឹងមេគេយកទៅសម្លាប់ចោលមួយលើកៗ អស់រលីង ។

ប៊ុយ : អ្នកដែលរំលោភប្តឹងត្រូវគេយកទៅសម្លាប់ចោលហើយ ព្រោះវាធំដែរ ។ ទម្រង់តែនិរតីចូល
មកគេយកទៅសម្លាប់ចោល ។

ហ្វារីណា : គាត់ឈ្មោះអី?

ចន្ទ : ឈ្មោះ តាឡេង ។

ដារី : គាត់ស្លាប់ហើយ?

ចន្ទ : ស្លាប់ហើយ ។

ដារី : ស្ទាបកាលជំនាន់ណា?

ចន្ទ : ស្ទាបពេលជំនាន់នោះ កាលដែលនិរតិចូលមក ។

ដារី : កាលដែលគេយកគាត់ទៅសម្លាប់ដោយសារមូលហេតុដែលគាត់រំលោភមីនហ្នឹងឬយ៉ាងម៉េច?

ចន្ទ : អត់ទេ មិនមែនដោយសាររំលោភទេ ។ គេថាក្បត់ ។

ដារី : ឯកមកខាងពុទ្ធិញ្ញម្តង ពេលដែលលើកទំនប់ច្រើនអីចឹង ពេលដែលធ្វើការតើមានការបង្កិតបង្កំ ក្នុងពេលធ្វើការឯរទេ ខុសហរណ៍ថាពេលដែលយើងធ្វើស្តុកអីត្រូវទាត់ៗ ត្រូវវាយៗ អីយ៉ាង ម៉េចមានទេ មានសកម្មភាពអីចឹងខ្លះទេ?

ច័យ : មានដែរ ។ ប៉ុន្តែមិនដល់...គ្រាន់តែថា គេហាមថាកុំលួច យើងទៅលួចអីណា នោះមេកងហាម ប្រាម រឿងដែលមេកងយកទៅវាយចោលអត់មានទេ មានតែគេធំៗ រឿងកងកូចកងធំគ្រាន់ តែអប់រំប្រាប់ថាកុំទៅលួចប្រយ័តបាត់ខ្លួន ។ និយាយទៅថាក្រពះទាមទារខ្លាំងពេក ។

ដារី : មានពេលឯណាទៅលួចកើតបើការឯរធ្វើសឹងតែរកពេលសម្រាកអត់បាន?

ច័យ : ទេ ធ្វើពេលយប់ ប៉ុន្តែថ្ងៃឡើងដេក សម្រាកម៉ោងល្ងាចអីយើងនៅ ដល់ពេលនេះទៅអាណា ក្តៅបែកញើសដេកមិនបាន ដូចថា១២ម៉ោងយើងមិនមែនដេកបាន១២ម៉ោងទេ ជួនកាលម៉ោង ២អីយើងមកឆ្លុតទឹកអី ដើរមកតាមសហករណ៍តាមព្រៃតាមអី វាមានដែរ ។

ដារី : បាទ!

យាន : ខ្ញុំសុំសួរបន្តិច ពូនិយាយថា ឈ្មោះយន់ ជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅហ្នឹង?

ច័យ : បាទ!

យាន : តើលោកពូអាចរៀបរាប់អ្នកធ្វើការជុំវិញគាត់ ពីលើគាត់អី ឬក្រោមគាត់ ពូអាចចាំអ្នកណាខ្លះ ជួយរៀបរាប់ប្រាប់ខ្ញុំ ។

ច័យ : ក្នុងនេះបើនិយាយពីអ្នកកាន់កាប់ខ្ញុំគឺនិរតិឈ្មោះ តាចេង តានិន ។

យាន : គាត់ធ្វើអីដែរលោកពូ?

ច័យ : គាត់និយាយទៅដូចថា... ។

យាន : ទទួលបន្ទុកអី?

ច័យ : ប្រធានវៈយើងមានហើយ ប៉ុន្តែគេសង្កេតតាមដានយើង ជាតិញរបស់គេ ។

យាន : តិញរបស់យន់?

ច័យ : បាទ តាមដានវៈខ្ញុំមាន២នាក់ ប៉ុន្តែមកពីនិរតិ ។ នៅតែថ្ងៃយកប្រធានវៈទៅគេកាន់អំណាច ដល់ទីបំផុត មិនបានសម្លាប់នៅនេះ ឈ្មោះតានិននោះបាន...យន់នោះបានដកកម្លាំងពួកខ្ញុំវៈខ្ញុំ

យកទៅចម្អុលក្នុងស្រទាប់នេះបានដកប្រធានវៈខ្ញុំថាឲ្យទៅប្រជុំ ទៅប្រជុំបាត់បណ្តោយ ហើយ
គាប៊ូ និង កាន់កាប់បណ្តោយ ។

យាង : អីចឹងប្រធានវៈពូមុន និង ឈ្មោះអី?

ប៊ូយ : ឈ្មោះ ប៊ូ ហើយប៊ូនោះជាអ្នកមកពីភូមិភាគពាយ័ព្យគេជាអ្នករំដោះចាស់ ។

យាង : ចុះក្រោមហ្នឹងទៀតមានដូចជាថ្នាក់ស្រុកថ្នាក់ឃុំអីមានចាំទេ?

ប៊ូយ : ទេនេះខ្ញុំនិយាយពីចល័តរបស់ខ្ញុំ គឺចល័តតំបន់ណា ។

យាង : អូហ្នំ ដូចល័ត?

ប៊ូយ : បាទ! មាននៅភ្នំស្រុក ។

ហ្វារីណា : ទាក់ទងនឹងយាយចែម តើពូប្រធានដឹងថាមានកាត់ប៉ុន្មាននាក់ដែរ ដែលយកមកធ្វើការនៅ
ខាងទំនប់?

ប៊ូយ : អត់ទេ យាយចែមនេះអត់បានធ្វើនៅទំនប់ទេ បើនិយាយទៅថា...នៃ យើងនិយាយជាសមញ្ញ
កាត់នៅខាងស៊ីវិល នៅស្រុកនៅភូមិឯណោះ ដែលនៅឯណោះជាចល័តតំបន់ ដល់ពេល៧៧
ពេលដែលរៀនណាមួយរំដោះមក យាយចែម ក៏ដកខ្លួនមកខាងនេះ ក៏រួមកម្លាំងជាមួយយន់
នាំគ្នាគេចខ្លួនទៅក្នុងព្រៃ ។ ដល់នេះមកទើបនិយាយថាយាយចែមកាចណាស់នៅភ្នំលាភ ។ រឿង
ខ្ញុំឲ្យទៅសំណេះសំណាលជួប ហើយកម្លាំងមានប៉ុន្មានៗទេ ។ ដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ។

ដារី : ចុះថាយាយចែមកាចនោះ តើកាចរបៀបម៉េច?

ប៊ូយ : រឿងកាចនោះ ដែលបងប្អូនថាកាច គឺកាចដោយយកបងប្អូនទៅសម្លាប់ចោល ដូច្នោះចេះតែពុ
តៗគ្នា ឲ្យតែយកទៅសម្លាប់កាចហើយ មិនមែនកាចដូចសម្លីទេ គ្រាន់តែកាត់បញ្ជាអ្នកដែល
នៅក្រោមឱវាទរបស់គាត់ តាមសហករណ៍គេរាយការណ៍មក ។

ដារី : តើសព្វថ្ងៃនេះមានបងប្អូនបងប្អូនណាដែលធ្លាប់ឃើញយាយចែមបញ្ជាគេយកមកមនុស្សទៅ
សម្លាប់ដែរ?

ប៊ូយ : បើនិយាយទៅ គេយោធាសព្វថ្ងៃគេបែកគ្នាទៅណាទៅណាអស់ហើយ កាលហ្នឹងនៅជុំគ្នា ចេះ
តែនិយាយប្រាប់ថាពួកយាយចែមកាចកំពូលមនុស្សស្រី កាចក្នុងការដូចថាម៉ឺនម៉ាត់នឹងការងារ
អត់មានអនុគ្រោះពេលណាដែលខុសគ្នាស្តី ដូចថាខុសបន្តិចបន្តួចយើងអធ្យាស្រ័យគ្នា បើថា
ទៅខាងនេះទៅ បើមិនទៅដាក់ដួង ។ បើថាឲ្យទៅខាងណោះហើយយើងអត់ទៅទេ មុខជាបាញ់
ចោល ឬត្រូវសម្លាប់ ។ នេះខ្ញុំគ្រាន់តែជម្រាបអីចឹង ។

ដារី : បា អីចឹងនៅក្នុងភូមិនេះអត់មានអ្នកណាមានសាច់ញាតិបាត់បង់ដោយសារយាយចែមទេ?

ប៊ុយ : អត់ទេ ។ ព្រោះយាយចែមនៅខាងព្រះនេត្រព្រះ ។ ពេលដែលរៀនណាមួយសាមគ្គីជាតិ
លេខ៦គាត់គេចមកនៅនេះ ។

ដារី : នៅនេះ នៅឯណាវិញ?

ប៊ុយ : នៅក្នុងវត្ត ។ កាលណោះពួកខ្ញុំត្រឡប់ទៅផ្លូវជាតិលេខ៦ហើយណា ។ នេះជាទីកន្លែងរស់គេ
គេគ្រប់គ្រងអស់ហើយ ។

ហ្គារីណា : ពួកអ្នកញ៉ាំមិញមានប្រសាសន៍ថា ជនជាតិរៀនណាម ជនជាតិចិន ពេលដែលគេរកឃើញ
ត្រូវយកទៅសម្លាប់ ក្រៅពីហ្នឹងអាចមានជនជាតិផ្សេងទៀតដូចជាចាមអី តើពួកមានដែលពួក
ថាមាននៅខាងទំនប់ហ្នឹង?

ប៊ុយ : ទេ ជនជាតិចាម ដូចជាមិនព្រ បើខ្លាំងបំផុតមានតែចិននិងយួន ឲ្យតែលេចពួកសម្លាប់ចោល
ហើយចាមមានខ្លះដែរ ក្នុងក្នុងខ្ញុំ ប៉ុន្តែមិនដែលឃើញសម្លាប់ទេ វាដឹងថាចាម ប៉ុន្តែពេលដែល
មានសាច់ជ្រូក ចាមអត់ហូបទេដាក់មកមិនហូប ក៏វាមិនធ្វើអីដែរ អាណោះទៅរកអំបិលរកអី
ប្រជាជនទៅរកអំបិលអីតាមដំណើរ ប៉ុន្តែរឿងសាច់ជ្រូកគេថាមិនវាក់ (ហូប) ប៉ុន្តែវាអត់ធ្វើអី
ទេ បើនិយាយពីចិននិងយួនមិនត្រូវគ្នាសោះ ដឹងតែបាត់ខ្លួន ។

ហ្គារីណា : តើពួកមានប្រសាសន៍ហ្នឹងនៅមូលដ្ឋានឬនៅកន្លែងទំនប់ពួក ដែលថាអត់សូវមានជនជាតិចាម
ឬមិនសូវមានការបង្ខំ (ឲ្យហូបសាច់ជ្រូក)?

ប៊ុយ : ហ្នឹងនៅចល័តរបស់ខ្ញុំ ចល័តតំបន់ បើនិយាយពីរឿងមូលដ្ឋាន ខ្ញុំសុំទោសខ្ញុំអត់ដឹងទេ ។

ដារី : បាទ!

ប៊ុយ : ព្រោះខ្ញុំនៅចល័តប៉ុន្មានខែមិនហ៊ានចូលមូលដ្ឋានទេ ខ្ញុំខ្លាចលោហ៍បាត់ខ្លួន ខ្ញុំនៅបានស្រួលសិន
គេនៅបានស្រួលសិនទើបខ្ញុំចូលទៅបណ្តាយ ។

ដារី : ពូចុងក្រោយនេះ ខ្ញុំចង់សួរពីរឿងវាលភាកុយ កន្លែងវាលភាកុយដែលពួកបានរៀបរាប់ថា
ជាកន្លែងសម្លាប់ហ្នឹង តើវានៅឆ្ងាយពីកន្លែងការដ្ឋានលើកទំនប់ហ្នឹងដែរ ឬយ៉ាងម៉េច?

ប៊ុយ : មិនឆ្ងាយទេ ព្រោះទំនប់នៅលិចអីចេះ គេដឹកអីចេះ ហើយបើសិនជាក្លិនអាចមកដល់ ។

ដារី : បើសិនជាក្លិនអាចមកដល់?

ប៊ុយ : បាទ! ខ្យល់បក់មកវូៗ អាចមានក្លិន ហើយនិងសាមបណ្តាយព្រែក ព្រែកនៅជិតហ្នឹងក៏មាន
ដែរ ហើយគេ (ខ្មែរក្រហម) មិនមែនសម្លាប់តែនៅវាលភាកុយទេ នៅក្នុងតំបន់ក្នុងអាងនោះ
ក៏សម្លាប់ដែរ ហើយនៅក្នុងភ្នំអាងក៏សម្លាប់ដែរ ។

យាន : អូហ៎ នៅការដ្ឋានហ្នឹងហ្នឹង?

ប៊ុយ : បាទ! ព្រោះយើងអ្នកដែលសម្លាប់អ្នកដែលធ្វើនោះក៏មិនដឹងដែរគ្រាន់វាព្រុស ទៅក៏លុបបាត់
មានអ្នកលើកមកចាក់ពីលើ ។

ដារី : អូហ្នំ ពេលដែលកំពុងចាក់ដី?

ប៊ុយ : បាទ! កន្លែងណាដីតដាក់កុសទៅៗ យើងចល័តចាក់ដីលុបពីលើអត់ដឹងថាខ្មោចទេ ។

ដារី : អូហ្នំ មានអីចឹងទៀត?

ប៊ុយ : បាទ! ច្រើនណាស់នៅទំនប់នេះស្ទាបហ្នឹង ។

ដារី : ហើយកន្លែងវាលសាកុយនេះមាននៅសេសសល់អីដែលជាក្រណាត់ ជាឆ្នាំខ្លះទេ?

ប៊ុយ : មិននៅទេ រ៉ាំរ៉ៃរ៉ាយព្រោះកន្លែងភ្លៀសធ្វើស្រែធ្វើអី ។

ដារី : ជាកន្លែងស្រែ ឥឡូវគេធ្វើស្រែនៅលើហ្នឹងហើយ?

ប៊ុយ : បាទ! ធ្វើស្រែហើយ ។

ដារី : ចុះកាលដែលធ្វើស្រែ មានធ្លាប់ឮអ្នកដែលធ្វើស្រែហ្នឹងនិយាយថា ភ្នំទៅ ប៉ះចំឆ្នាំងប៉ះអីទេ?

ប៊ុយ : មាន ។ នៅអែបភ្នំ វារលួយអស់រលីង វារ៉ាំរ៉ៃរ៉ាយអស់រលីងហើយ ។ ដូច្នោះបើយើង
និយាយទៅជាកសិករកម្រិតមិនបានទេ ។ វាអស់រលីងហើយ ។

ដារី : ប៉ុន្តែយ៉ាងហោចណាស់ យើងអាចដឹងព័ត៌មានពេលដែលអ្នកស្រុកអ្នកភូមិទៅធ្វើស្រែនៅហ្នឹង
ធ្លាប់ភ្នំទៅប៉ះឆ្នាំងប៉ះអីចឹង តើធ្លាប់មានអីចឹងដែរឬ?

ប៊ុយ : មាន ភ្នំទៅប៉ះ ប៉ះទៅ កាលហ្នឹងមិនបាននេះទេ កាលហ្នឹងយើងនៅតាមវត្តអារាមជំនាន់
សាធារណរដ្ឋកម្ពុជា គេឲ្យយើងធ្វើស្តុក ដូចឆ្នាំងនិងក្បាលខ្មោចអីគេយកមកដាក់តាំងនឹងស្តុកហ្នឹង
កន្លែងណាក៏ដោយ ឆ្នាំងហ្នឹងពីកន្លែងណាក៏ដោយនៅពេលដែលគេឃើញយើងចេះតែយកមកដាក់
តាំង ។

ដារី : ប៉ុន្តែឆ្នាំងនៅកន្លែងវាលសាកុយហ្នឹងគេយកទៅដាក់នៅឯណាវិញ?

ប៊ុយ : គេយកទៅដាក់នៅស្តុកនេះឯង ។

ដារី : ស្តុកនៅឯណា?

ប៊ុយ : នៅភ្នំវត្ត ។

ដារី : វត្តណាឬ?

ប៊ុយ : វត្តត្រពាំងថ្ម ។ ប៉ុន្តែស្តុកហ្នឹងរ៉ាំរ៉ៃរ៉ាយអស់ហើយ គេបូជាអស់ហើយ គេបញ្ជូនចម្លងឲ្យដុត
ពី...

ដារី : ខ្ញុំសកុសល

ប៊ុយ : ជូនទៅចាប់បដិសន្ធិប៉ុន្តែបើឲ្យឃើញភស្តុតាងដូចយើងសព្វថ្ងៃនេះ ដូចជាទូលស្វែងអី មិនឃើញ
ទេ ។

ដារី : ចុងក្រោយចង់ទៅមើលកន្លែងទំនប់ហ្នឹងបន្តិចដែរពុំ ។

ប៊ុយ : ទៅវាល ទៅរកជាភស្តុតាងថាមានកប់អីអត់មានទេ ។

ដារី : អត់ទេ ខ្ញុំចង់ទៅមើលកន្លែងទំនប់ហ្នឹងហ្នឹង តើវាទៅជាវាលទំនប់ហ្នឹងហ្នឹង តើនៅទេ?

ប៊ុយ : នៅ វាមានតែទំនប់អាងប៉ុន្តែកន្លែងកប់ខ្លោចអត់មាននេះទេ មានតែវាលស្រែអស់រលីង ។

ដារី : ខ្ញុំគ្រាន់តែចង់ទៅមើលកន្លែងទំនប់ហ្នឹងទេ ថាតើទំនប់ហ្នឹងលើកទៅវាលយ៉ាងម៉េច យើងព្រិត
ថាទំនប់ត្រពាំងថ្ម ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនដែលទៅមើលកន្លែងហ្នឹង អត់ដែលទៅជាន់កន្លែងហ្នឹងទេ អីចឹងខ្ញុំចង់
ទៅមើលទំនប់ហ្នឹង ។

យាង : ពូខ្ញុំសុំសួរតែមួយសំណួរទៀតទេ អ្នកដែលនៅលើពីលើយន់ កាត់ឈ្មោះអីដែរ?

ប៊ុយ : ខ្ញុំអត់ស្គាល់ទេ គ្រាន់តែព្រាតែកាន់តំបន់ហើយ ប៉ុន្តែខ្ញុំដឹងថា ភាមីក្នុងប្រធានតំបន់ ។ ប៉ុន្តែ
ភូមិភាគអ្នកណាទេ កាន់ខាងភូមិភាគ ។

ពេជ : ភាមីក...ទេឈ្មោះអីទេ ។

ប៊ុយ : ភាមីក ជាប្រធានតំបន់ ដល់មកកាន់ចល័តតំបន់នេះ ភាប៊ុយន៍ ។

ដារី : ចា! ប៉ុន្តែតំបន់នេះឈ្មោះតំបន់អី?

ប៊ុយ : តំបន់៩ ។

ដារី : ភូមិភាគប៉ុន្មាន?

ប៊ុយ : ភូមិភាគពាយ័ព្យ ។

យាង : ពូខ្ញុំសុំសួរថាពូមានដែលពូដឹងពីការកាត់ទោសមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមទេ?

ប៊ុយ : ទេពូដែរ ពូថាកាត់ទោសៗ អ្នកខ្លះថាសម្រេច ហើយខ្លះមិនទាន់សម្រេច ។

យាង : តើពូតាមអីដែរ តាមការសែតតាមវិទ្យុឬទូរទស្សន៍?

ប៊ុយ : តាមវិទ្យុ ។

យាង : តើពូយល់យ៉ាងម៉េចដែរ តើពូកាំទ្រប្រយ័ត្នយ៉ាងម៉េច?

ប៊ុយ : ទេ បើនិយាយពីថា គំនិតខ្ញុំ ខ្ញុំអត់កាំទ្រទេ មានតែថ្កោលទោសថែម ព្រោះដោយសារកាត់
ទើបខ្ញុំបែកបាក់ពីក្រុមគ្រួសារនិងបែកបាក់ទីពុកម្តាយស្លាប់ចោលអស់ ដូច្នេះការល្អិតជួរចត់របស់
ខ្ញុំវាឆ្កែតណាស់ វាជិត៤ឆ្នាំ ហើយសូម្បីតែប្អូនខ្ញុំនៅតូចៗប៉ុណ្ណោះ ក៏ខ្ញុំមិនបានគ្រប់គ្រងដែរ ខ្ញុំ

ភ័យខ្លួនខ្ញុំដែលខ្ញុំជាប់និរន្តរភាព បើសិនជាខ្ញុំរស់នៅក្នុងភូមិក្នុងខ្ញុំត្រូវបានបាត់ខ្លួនហើយ ដូច្នោះបងប្អូនថា ឪពុកម្តាយស្លាប់ចោលហើយ ថាវាឆ្កែត ។

យាង : ចុះពូជូចថាដោយសារពូមានសាច់ញាតិបាត់បង់ ហើយឆ្កែតជាមួយរបបហ្នឹង តើពូគិតថា ក្រោយពីការកាត់ទោសទៅ តើពូនឹងមានអារម្មណ៍ផ្សះផ្សារសាយក្នុងចិត្តទេ?

ច័យ : រសាយ ព្រោះវាអស់ទៅហើយរសាយ ដូច្នោះគឺថា បើសិនជាកាត់ទោសខ្មែរក្រហមរួចអស់ ហើយខ្ញុំមានចិត្តរំភើបរីករាយដោយមានថ្នាក់លើ អង្គការសហប្រជាជាតិថ្កោលទោសឲ្យ បើសិន ជាខ្លួនខ្ញុំទៅកាត់ទោសខ្លួនឯងក៏មិនកើតដែរ ។

ដារ៉ា : បាទ!

ដារ៉ា : ចុះពូមានបងប្អូនទាំងអស់ប៉ុន្មាននាក់?

ច័យ : ខ្ញុំមានបងប្អូនទាំងអស់៧នាក់ ហើយខ្ញុំជាកូនបងបង្អស់ ។

ដារ៉ា : តើប្រុសប៉ុន្មានស្រីប៉ុន្មាន?

ច័យ : បងប្អូនខ្ញុំ៧នាក់ ប្រុស៧ ស្រី២ ។

ដារ៉ា : នៅទាំងអស់?

ច័យ : បាទ! នៅទាំងអស់ មានតែប្អូនទេ ដែលគ្រប់គ្រង ប្អូនស្រី ។

ដារ៉ា : បន្ទាប់ពីពូ?

ច័យ : ទេ បន្ទាប់ពីខ្ញុំមកក៏មិនបាននៅដែរ ព្រោះចូលចល័ត ។

ដារ៉ា : ចូលចល័ត?

ច័យ : បាទ! ដូច្នោះមានតែប្អូនស្រី១ទេ ដែលនៅតូចហើយគ្រប់គ្រង ។ ហើយប្អូនខ្ញុំអីប្រុសៗនៅតូច ណាស់ ។

ដារ៉ា : អីចឹងចុងក្រោយ... ។

ដារ៉ា : ចង់សួរថាពីដំបូងឡើងហេតុអីបានជាពូទៅធ្វើចល័ត តើពូទៅធ្វើដោយស្ម័គ្រចិត្តឬយ៉ាងម៉េច?

ច័យ : អត់ទេ គេរើស គេតម្រូវឲ្យយើង ។ ឧទាហរណ៍ថាមួយភូមិនេះ យុវជនប៉ុន្មាន ឧទាហរណ៍ថា ៣០នាក់ ដូច្នោះគេប្រជុំ ៧០នាក់ទៅចល័ត ដូច្នោះគេចុះឈ្មោះយើងហើយ ថាឈ្មោះ ណាៗ គេចែក ហើយគេរើសទៅ យើងទៅតាមគេ ហើយយើងទៅដោយអារម្មណ៍គិតថា មិនដឹងទៅស្លាប់មិនដឹងទៅរស់ ពេលគេដកទៅ វាក៏យល់ទៅដល់ការដោះភ្លាម ចាប់ចបចាប់ ជំនីកទើបដឹងថាយើងរស់ ។ កាលមុននឹងយើងមិនដឹងថាខ្លួនស្លាប់ឬរស់ទេពេលដែលគេដកទៅ យើងភ័យរៀងៗខ្លួន ។

ដារ៉ា : អីចឹងអរកុណាច្រើនពូដែលបានផ្តល់ព័ត៌មាន ។

ច័យ : ហើយពូបើសិនជាពួកខ្ញុំយកព័ត៌មានដែលពូបានផ្តល់ឲ្យពួកខ្ញុំយកទៅផ្សព្វផ្សាយតើពូគិតយ៉ាងម៉េចដែរ?

ច័យ : ទេមិនទាន់អីទេ ការផ្សព្វផ្សាយនេះ អត់ទាន់ទេ ត្រេកអរណា ដើម្បីឲ្យក្មេងក្រោយៗដឹងថារបបនោះល្អដូចតំណែងម៉េចណា ទើបកូនក្មេងចង់ចាំទុក ។

យាង : អរកុណាច្រើនពូ ។

ច័យ : បាទ!

« ចប់ »